

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Ревізій: 29-41.
" Друкарні: 29-26.
—
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЙ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Львів, 2. квітня 1929.

Варшава, 6. квітня 1929.

Значить: співпраця з союмом?! З союмом, у тому випадку, коли описаний мая більшість? Це ж нереальний обсурд. Що найбільше може бути шкідливим утриманням єврей (,,позур") формальної співпраці, себто формальної контролю законотворчих палат над виконавчою владою. Однак і цей варіант вигляд не вдасться довго утримати, бо позиція не виконувати жук комуністами проповідати. Інакше ніж мая співпраці фак-

тичної, себто справжнього підпорядкування уряду союзові. Віддати владу в руки союзової олігархії, себто т. зв. демократії? Безумовно, що коли «Робітник» бачить «одина-єдиний розумний вихід»: створення такого уряду, який дозволяло б часом приступити до ліквідації післявоєнної системи правління», — то це значить на практиці — уступити саніції від влади. Хтож на світі добровільно пооб'являється алаш?!

Отже що буде? Після довгого пошукування виходу з ситуації, з якої виходу нема, буде імовірно дальше загострення, себто дальша — протизорія

І. Келрин.

Репараційна конференція.

Берлін, 5. квітня 1929.

1.

Колиб фахові політики, як от закордонні міністри, послали і дипломати поважились в наших часах так довго затягати якунебудь конференцію, як це, наприклад, роблять фінансові знатоки на репараційній конференції в Парижі, то світову «публічну опінію» вже здавна потресалиб грізні «ханки обурення». Означе панам репараційним знатокам ніхто ніяких заважень не робить. Це булоб зрештою цілком безцілне. В повному противенстві до типу сучасного політика, нерозривно зв'язаного з виборчою масою і від тої маси, отже передовсім від преси, залежного, сучасний фінансист почуває себе настільки сувереним паном положення, що оглядається на опінію і настрої мас він майже не потребує. Коли зійдуться політики, вони теж мають свої труднощі. Це нині мало хто хоче розуміти. На політичних конференціях усе мусить відбуватися швидко, гладко і з ефектом і хто не вміє достроїти великих політичних зйздів до настроїв мас, хто не вміє вибити з цього особистого капіталу в перспективах закріплення своєї популярності серед мас, той наражується щонайменше на факід — політичної неадаптованості. Наша нервова доба вимагає від політика передовсім скорих чинів і сильних ефектів і ті часи, коли якийнебудь Метеріх, Канінг, Гелдстон, Діарелі чи Вісмарк мав перед собою довгі літа, щоби дати можливість назрівати певному планові чи думці — минули безповоротно. Якщо тих швидких алашних досягнень і сильних ефектів нинішнього дня нема, то даний політик тільки з трудом може втримуватись на поверхні політичного життя. Ніякий нинішній політик не є самостійний. День і ніч висає над його головою примар і погроза — озброєний пером журналіст. Це є концесія в бік виборчої маси, але та концесія зняла зі сучасного політика ореол геніальності і непомильності.

Публічна опінія заздрісно береже здобуте собі право контролю. Тому недовго, що вся світова преса без винятку висловлюється про репараційну конференцію з резервою і скептицизмом. Люди, мовляв, позамікались в чотирьох

стінах, щось радять і вирішують. Але що саме? Радять уже так повних два місяці. Не виключено, що радитимуть ще дальших два місяці, може ще навіть довше. Яке кому зрештою до цього діло? Панове фінансисти і їхні анатоки мають час. Незалежні від нікого і не підгтовані голосами публічної опінії вони дуже широко зачеркнули межі і теми своїх балачок і вони можуть дозволити собі на обговорення і розгляд десятків найрізніших проектів. Ось так деякий час обговорювали проект великого репараційного банку — але ту ідею згодом закинули, передовсім через спротив англійців. На денний порядок прийшов розгляд інших проектів. А всеж репараційна конференція колись таки скінчиться, колись вона всежтаки прийде до певних практичних результатів. Щобно вони створять тріпку базу для дальшого, більше сталого укладу великої європейської міжнародної політики. Нинішня дійсність є та, що як довго не порозуміються поміж собою економісти, так довго не мають про що «рішати» політики. Таким чином в європейській політиці не треба ждати ніяких важніших рішень і чинів, як довго репараційна конференція не прийде до своїх висновків. Суверени Європи не сидять нині на престолах, ані на міністерських фотелях. Вони нині зібрані усі в Парижі, а готелю Юрія V.

Взагалі-ж, репараційна справа була в останніх часах одною із трьох найважливіших невирішених проблем, що узагальнювали світову політичну ситуацію. Істнували три питання, що були причиною дуже несталої, завсіди нервової і місними цілком хаотичної післявоєнної світової зовнішньо-політичної флюктуації. Передовсім справа репарацій. Вона не увійшла ще в стадію свого остаточного вирішення. Її вирішення внесе в європейську політику деякі елементи стабільності, втворить деякі окреслені факти, що на них уже буде можна політично будувати та взагалі укласти певні означені політичні плани і розрахунки. Річ у тім, що вирішення репараційного питання допоможе остаточно усталитись певній означеній європейській зовнішньо-політичній системі, усталити певний порядок річей, з яким треба буде реально рахуватись. Особливу ж вагу матиме в тих перспективах передовсім остаточне усталення зовнішнього курсу німецької політики. Треба ждати, що внутрішньо-німецька контрверза, яка неминуче почнеться довкруги прийняття і ратифікації постанов репараційної конференції, вирішить проблему німецької влади, а тим самим і проблему її зовнішньо-політичного курсу. Дійсність є та, що в Парижі вирішується також до певної міри питання німецького державного устрою, отже республіканства чи монархізму. В той час, коли затримання німецького республіканства означатиме тісну німецьку кооперацію зі системою західних — альянських держав в змислі Ліги Націй чи навіть Льюкарна, — все це з планом і при системі повільного здобування уступок і концесій з боку альянсів — так також побіда німецького націоналізму чи монархізму, що зв'язується з планами і можливостями певної американсько-російської політи-

ки, означає німецьку тенденцію до радикальної, навіть революційної зміни існуючого європейського стану річей. Але тут справа репарацій і тіснішого європейського політичного краєвиду зв'язується з другою вже вирішеною проблемою — отже зі зміною американської президентури. Та про це завтра.

Зенон Пеленський.

За океаном.

Українці можуть емігрувати до Канади.

Манітобські послані мали конференцію з міністром імміграції Форком з нагоди недавнього оповіщення, що до Канади дозволиться цього року випустити тільки 10.000 українських іммігрантів. Вияснено, що в цій справі зайшло якесь непорозуміння. Розпорядок відноситься тільки до нежонатих фермерських робітників. Таких впусків минулого року 30.000 і департамент має в себе петицію, підписану великим числом тих, що приїхали минулого року, які просять, щоб департамент зменшив число іммігрантів, бо для них нема подостатком роботи. Департамент імміграції порозумівся з правительством трьох степових провінцій і всі три провінції згодились найти заняття для 2.500 українських фермерських робітників цього року. Тоді департамент видав своє оповіщення про зменшення числа іммігрантів з 30.000 на 10.000 в 1929 р. Департамент має подбати за приміщення остачаючих 7.500. Цей розпорядок не відноситься до українських іммігрантів, що хочуть поселитись на фармах, ані до своїх тих українців, які вже є в Канаді. Також не відноситься це до домашньої служби. Для тих трьох класів іммігрантів нема ніяких обмежень. Розпорядок департаменту мав на меті виключно сплинення наміру робітників без заняття.

Канадійська українка поспішила літаком на рятунок умираючим.

З Едмонтону, Альберта (Канада) повідомляють: Канадійські (англійські) часописи широко розписалися про відагу канадійського лікаря та української доглядачки хорих (норски) п-ни Д. Гавришіної, які літаком вночі, серед великої бурі, привезли з Едмонтону на фарму Редлінів, коло Манюла, 75 миль від Едмонтону, потрібну медицину проти дифтерії. Ціла родина Редлінів захворіла була на дифтерію, а що сніги забили дороги так, що не було кому дати знати про критичне положення нещасної родини, скоро померла п-ні Редліна і її чотирьохлітній синок. Самий фармер і решта дітей були небезпечно хворі і хто знає, чи не булиб померли також, якби не те, що в п'ятницю зайшов до них сусід і побачивши нещастя, мерщій зателефонував до Вестлака по лікаря. Цей знову, не гаючи часу, повідомив про це департамент здоров'я в Едмонтоні. Там без проволочки алашжено ритунокну вишвару. Норська університетського шпиталю, п-на Д. Гавришінова, відразу згодилась полетіти літаком і повезти ліки на рятунок умираючої родини. Протягом 30 минут залетів літак до Вестлака. Там всія ще д-р

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

БЕЗЖУРНІ ДНІ.

Оповідання.

(Продовження.)

29)

— А він став священником і душитись. Ввесь день бігав, ластівсь, приймав дати, загавляв телят, накладала снопи і — свариться. З початку видавався він мені комічним, аж згадав учора, що думав по мазурі йти на техніку, та не було за що. Те, що я мавши вище: не було віри в свої власні сили, щоб перебитися. Пішов на священника і — сине. Його можнаб порівняти до кітла, що витворює велику силу пари. Колиб ту пару пустув у товчок правильно збудованої парової машини, то вона потягнулаб за собою десятки залізничних возів; а так цей котел тільки сине, прискає і розприскує на всі боки свою силу, собі на алаість, а тоді на сміх. Отже, питаю я тебе: в чому лежить це наше рабство? Розумієш вже?

— Або возьмим ось для приміру старого Лєвницького зі Сорок. Ім крапка і крапка... Яке це смішне, чудернацьке! На перший погляд може видаватися, що не наші-божевільники, та вдумайся в його душу. Сам сні, а може яку мужика, здоровий, енергійний, видає свою енергію в «ім. І. ім. І.» Точність понад усе! І що точність він уже довів до абсурду. Зробити його контролером великого банку, де в книжковості крапки і дрібниці є важливими річами, — там лад буде в нього! Або нехай він був би вчесьним математиком, став астрономом і мав обчислити біли вір і комет та всі затишні місяця в сонці тисячу літ вперед — ось там він був би в своєму житті! А то став студіювати філософію і алаомні собі карі, бо до абстрактів філософії, до поезії приложив точність математики. Западніні агукнули в дробничках і

вся його точність об'являється хіба в тому, що мучить сам себе і того бідного учителя!

— Оце вже прийшло мені на думку. І притадав я собі чимало наших людей, яких знаю. От хочби того нашого директора гімназії, який все і всюди був. Усе бігав по годинах і контролював учителів і учнів: щодня писав томові розпорядки і поучення до учнів і щодня випішував нові оголошення — у виходку, щоб учні зберігали чистоту, а ми щодня писали свої жарти й рисували студентські ілюстрації на тих нартокках. Це аластало його і він знову вивимував нові. Та не тільки він один, а сотки знайомих і товаришів приходять мені тепер на думку. І всі їх я нині і можу авести до спільного знаменника, знайти у них спільну рису, що їх разом дучить. У них усіх багачко творчої життєвої енергії, алаче рабство, що в цьому ми живемо, не дало їм розвинутиися природно, скажім: економічно.

Хвилю мовчати.

Доходилили саме до моста, що лежав над малим потічком. Лісоруч і пароворч моста розстелася рівне, супокійне плесо, при берегах заросле жуваром і тростинкою. Повнолітний місяць купався в тому плесі. Подорожні таянули мимохити на плесо і побачили довгу смугу слеза, що колихалася на його поверхні.

Стецько продовжав:

— Рабство розвинуло енергію неприродно, неспутильно, нееконімічно, воно випирнуло її. Значить: щоб розвирати кайдани, треба нам що, нині розроблену енергію зосередити! Зосередити на великі діла! Розвирнаймо крила до буйного лету! Бо чи треба це тобі казати, що ліпше, розвирнаймо крила і летіти, пласти, як цілком не летити? Самі розвирнаймо свої пріла! Хто летить — ярма на собі не дивгає.

— Розумію, розумію! — промовів немов до себе Грисько.

— На великі діла! — повторив Стецько. — Велике те все, що йде на добро загалу, мале все те, що особисте. Велике все, що йде на потребу духа, мале — на потребу тіла; велика самостійність духа — низьке рабство; велике мистецтво — мале життє буденна. Великий сон — мала буденна дійсність.

Ішли знову пару хвилин мовчки, оба задумави. По кількох хвиликах Стецько нагло пристанув, затримав друга і спитав:

— Скажи, як заплити душі до великих діл? Як очі отворити ім? Як перетопити ті душі до великого? Скажи! Ось ходили ми поміж ними, а ти чув може тугу в їх душах за тим, що гарне, що велике? А може жаль, що ось-так пропадає у них сила, а може бажанія їх душі: зліпати, аніцять ті відносини і на їх місце поставити нові? А може чув ти рабський зойк, що тисне їх ярмо? Ні, а не чув нічого! Назпак, я бачив, що вони адоволені своїм положенням. Ось старий Постригач свариться, ластівсь, стереже болота і — добре йому з тим! І старий Лєвницький, дістанши свої крапки по підписах, вже адоволений! І той картир, що цілком днями грає в карти, шасливий тим і більш нічого собі не бажає! А наш товариш, молодий Постригач, уже чотири роки сидить на селі, студіює право, не прочитавши ще ні одної картки праї! І чи не адоволений собою? Або ось Вагріш, що три роки ходить і їдять женитися, все безжурний!

— А скільки енергії йде у нас на особисті сварки, на побороування самих себе! Вже Фіхте казав про німецький нарід, що колиб половили тої енергії, котру ауминають німці, щоб побороувати себе, вони зумили на велику будову — будиби першим народом на світі. Чи не того самого не можна сказати і про нас? Кажі, якби то сльним отворити очі?

(Продовження буде.)

Крофорд і літак зараз поїхав далі. За кілька хвилин осіб на снігу, 200 ярдів від завіної фарми Редліна. Хорі вже майже вмирали, як наспіла поміч. Залучення антитоксини здержати їх при житті — телефонував д-р Крофорд до департаменту здоров'я.

Делегат „Рідної Школи“ вже здоров.

З американських українських газет довідуємося, що делегат „Рідної Школи“ в Америці, п. Лев Ясінчук, уже видужав після грипу і з початком квітня зачав дальшу обідку українських колабоній у Зауценних Державах. Адреса делегата (кінець березня) така: Mr. Leo Yasinchuk 198 Ontario St., Cohoes N. Y.

Лев Розумовський в Америці.

Читаємо в „Америці“: Сьогодні відвідав нашу редакцію п. Л. Розумовський, один з нащадків гетьманської родини на Україні, родом з Полтавини. Лев Розумовський жонатий з американкою і живе в Америці від кількох літ, кожного року виїздячи на довгий побут до Європи. Цього року теж виїздить з дружиною в квітні до Лондону. Цю зиму був Розумовський в Маямі, Флориди, а вертаючись, перебув тиждень у Вашингтоні, де був теж на аудієнції у президента Гувера. Зупинившись на один день у Філадельфії, відвідав нашу редакцію і товариство „Провидіння“. Звідси поїхав до Нью Йорку. Розумовський має 49 літ, почуватись ще молодий і дуже інтересується українськими справами, як в Європі, так і в Америці. Між іншим слід зазначити, що Розумовський дуже інтересується наукою нашої молоді за кордоном, а також збирає в себе в Америці цінні пам'ятки української старовини й мистецтва.

Після уступлення канцлера Зайпеля.

(Від нашого кореспондента.)

Відень, 6. квітня 1929.

Зовсім несподівано, як для приятелів, так і для ворогів, проголосив австрійський канцлер Зайпель дня 4. квітня пополуноді свою димісію, а вслід за тим і димісію цілого кабінету. Мотивував Зайпель свій крок тим, що його особа та церковний стан взагалі є тим, проти чого спрямовані небували демаргогічні стріли-орії соціальних демократів, тому він своїм уступленням хоче відібрати всім таким атакам основу і цим способом відвернути дорогу і зникнути позицію відповідному своєму наслідникові.

Правдою є, що особливо по 13. квітня 1928 та по останніх конфіскаціях зброї в соціалістичних льокалах Відня австро-марксистки вели широкую акцію проти „канцлера без милосердя“, як вони називали Зайпеля, та повели з огляду на те, що він католицький священник, просто шалену агітацію за вигнанням робітництва з католицької церкви. Про сумні наслідки такої агітації можна собі виробити погляд, коли зважити, що 8—10-літні

літні співати на вулицях Відня голосно й отверто протестували проти Зайпеля (д-р Зайпель мусує кріпирен... і т. д.) та що лісно десятки тисяч католиків проголосили в останніх місяцях виступлення з церкви.

Але крім того роду боротьби з особою австрійського канцлера і таких виступів, може ще більше вплинули на його несподіваний крок ті вічні спарки, що мали місце саме в останніх тижнях в рядах коаліційних несоціалістичних партій. То їм, націоналі („Гросдайн“) домагались „усунення клерикалізму“ із шкільництва та північних платні державним урядовцям, то „ляндбіндлери“ (селянська партія) старались на провінції звербувати собі якнайбільше селян, що досі були в рядах християнсько-супільних, (на їх домагання адержано вплив свиней з Польщі до Австрії), то знову в самім таборі христ.-супільних приходило до суперечки між радикалами та більше соціалістичними.

Але всеж таки здавалося, що Зайпельів, який через п'ять літ віз з великим успіхом австрійську політику, не надто тяжко буде вестися все до ладу. Однак побачивши одностайну та послідовну опозицію на однім боці та гуляючих і посварених на своїм власнім подвір'ю, австрійський канцлер мусів перекопатися, що такі не вдається йому покінчити так швидко розпочатою ділою господарської консолідації Австрії, себто полатати справу закону про охорону льокаторів. Відома, як довго вже разить австр. парламент у тому ділі, відомо також, що соціалісти ні за що не хочуть допустити до знесення охорони льокаторів, боячись утратити тим найцінніший аргумент при виборах. Безвиглядість щодо введення австр. парламенту з тої мертвої точки й неможливість познання цієї для дальшого господарського розвитку Австрії такої некучої справи (перозваження її вплинуло м. ін. шкідливо на заходи в справі американських кредитів для держави) зовсім певно була одною з головних, як не найважливішою причиною уступлення Зайпеля.

Некуче питання тепер, що далше? Сам Зайпель зрісся категорично становищу шефа уряду і застерігся рішуче, що не візьме на себе більше місії творення нового уряду. Лишаються отже тільки три можливості: 1) уряд „сильної руки“ з участю провідників „Гаймвері“; 2) уряд „слабкої руки“, складений з більше на-ліво зорієнтованих лютеранських партій парламентарної більшості, або 3) коаліційний кабінет, зложений із соціалістів і христ. супільників.

Оскільки зачувати, виглядає що до першої можливості невеликої, бо мусіла вона вестися неминуче до отвертої боротьби проти соціалістів. Також червоно-чорна коаліція, хоч бажана дуже соціалістами, мало правдоподібна. Проти неї висказався недавно сам провідник віденських христ. супільників, посол Кушак. Найскорше ще повинно би прийти до другої можливості, себто до уряду „слабкої руки“. Репрезентантом такого уряду був би посол д-р Гіршлер або соціалістичний христ.-суп. міністр Реш, омент. також така політична нула, як міністр Шмід. Такий уряд мусів

би ставити кожний свій крок на візі староавстрійської політики нічного „Фертштетель“, він мусів би кожному річ для добра держави виторгувати за ціну партійних концесій для соціалістів. Чи не було б ліпше від червоно-чорної коаліції, велике питання. В кожнім разі і друга і третя можливість розгляди ситуації не була б довгою тривалою, бо саме так аложелі уряди давали австро-марксистам платформу до такої агітації та партійного використання державного апарату, що вони небажком добували ще кілька бракуючих їм мандатів до парламентарної більшості... А маючи хочби один голос більшості в парламенті, вони будуть панамі ситуації. Тоді ніяка влада в світі не була би в силі здержати їх від розбудови чисто марксистської, другої по СРСР в світі держави. А канцлер Зайпель за весь час свого володіння саме з усіх сил старався не допустити до такої есентуальності.

Можна сумніватися, чи на добре вийде Австрії той останній крок прем'єра Зайпеля. А тому й зрозуміло, що в цілому несоціалістичному таборі Австрії несподівана вістка про уступлення Зайпеля викликала жаль та немалу журу за дальшу долю Австрії.

Віденськ.

Нова українська установа.

Українське Товариство Бібліофілів у Львові.

Дня 30. березня п. р. в залах бібліотеки „Прогресу“ у Львові відбулися перші загальні збори новозаснованого „Українського Товариства Бібліофілів“. Товариство ставить собі метою сприяти розанткові української книги, дбати про збереження давньої книги і поширювати знайомлення з нею. Товариство має влаштувати сходни членів з рефератами й дискусіями, улаштувати відповідні курси й лекції, організувати виставки друків, складати наряди та зібди в справах книгознавства, оставати у зв'язках у іншими товариствами, що мають подібні цілі, видавати бібліофільські видання, вести антикваріат давньої книги.

Збори відбулися під проводом д-ра І. Свенціцького, секретаривав Т. Балазюк. Від імені основателів д-р В. Шурат в просторім рефераті змалював історію бібліофіліства в Галичині від кінця XVIII віку, подав приклади, які великі втрати понесла українська культура через нестачу зацікавлення громадянства давньою книгою та вказав, яка велика є потреба товариства, що поширювало б у широкіх кругах інтерес до книгознавства. Д-р Свенціцький вказав, що відчувалася нестача українського бібліофільського товариства на міжнародних з'їздах; товариство може мати великий вплив на культуру сучасної книги.

До ради „Українського Товариства Бібліофілів“ вибрано: головою д-ра В. Шурата, членами д-ра І. Свенціцького, д-ра І. Крип'якевича, В. Дорошенка, П. Ковжуна і М. Матчака; до контрольної комісії: дир. К. Малицьку, С. Магалася і Ів. Шендрика.

Д-Р. В. ВЕЗУШКО.

Лепкого „Мазепа“.

(Продовження.)

Гетьманування на Україні не річ нелегка. І Мазепа міг сказати: „Якби не та була, не боліла голова. Хто її заповів, той спокій попрощав“. Для Мазепи Україна „безданна, опущена, зражена“. З цього він собі зважав справу, але ступивши раз у боротьбу з москалями, вловився для себе хочаби тільки „побідом за гробу“. Він прочував, що зійде до гробу в кєрваві кєрє!... хоча його бажанням було правити більше „кємєнєм єт бенїгїтєтє кємє арміє“. Та Бог не дав. „Двадцять літ — сказав про нього — витримати на театрї Світанї Європи і з соромом не зїйти зі сцени, це було діло, котрого не довершили зі сцени його попередники. Двадцять літ ходити з мащєрою на обличчє, впадати когось іншого, скрипати себе, це не легко“. — В заповіті залишив нам Мазепа незалежність України, — зі своїх часів „маку незалежності мєрї“ — „про королєву, вимкєну в самотній вежі, посєред чорного зєра, серед людської лагєтї“.

В найважливіших справах, де Мазепа сам не міг бути — напр. у поході, щоб примирити бунтівників у Московщині, або в обороні Карла XII, коли цього обстоєння значно більший відділ московський, заступався він своїм небіжєм Войнаровським. — Цей права рука гетьмана. Тому вряв з гетьманом і Оранком належав до цієї славної грітї на Україні, на яку натякнули бурсаки в вертепї. „Гетьманський небіж не був із найважливіших. Його ум разо повертався до книжок, до мистецтва, до культурного життя. Тужив за мєрєм, котрий дав лєвїмї повнїтї силє духа і за-

знати солодошїв життя. Часи, коли кожний із нас почував охоту до лицарських подвїгів, коли його фізичні сили шукають нагоди, щоб виявити свою спроможність, лежали вже за ним. І в походах бував... але героєм не зрєблявся, добув добре їмє, а не голосну славу. Що Войнаровський доброго не зробив би, йшло на рахунок Мазепи, а йому приходилося гордити своїм лєвїком, а не собою“.

Орлик, вихованець віденської Академії — в генеральним писарєм. „Це не Орлик, а справжній оєрє. Високо вія думками лігав. Давно такої годєви не було в нас на Україні“ — каже Мазепа. „Богато сподїєся від нього“. Коли рішився раз на обранїй дєрєвї ступати, по нїї прємє, Часом видєне хитанїє, але всеж таки додержав вірності гетьмановї.

Наступником гетьмана з уряду був генеральний суддя Василь Кочубей. Славився він своїми доньками Мотрєю і Ганною, а був також посвєщєний з впливовим полковником Апостолом. З роємом його з жєнєко дождємося, що він походєним з цих пєнїчєх; правда, йому жєнка відрубє лєсно: так але „з татарського“ колєна, а це такє значить з інших. Сам вія слаболєвний й пєчєрєний, як „лєвїна мєнка в добросєрдєна хитєвє помїж гєтєманом і своєю жєнєко, хитєвєсь то на його бїк, то на її залежно від того, під чїм впливом оставєся, Кочубєй, не тєпє плосєко-дєбєго шєхтєчєна на Українї. — Йому здавалося, що ступєвє по дєрєвї покєрєного тєлєтє дєкє дєї корєви сєє. — За лєвомєю жєнєко став парєським дєнєсьємєм і для ірєвї долє суз москєвський прикєлєє арїєтєє йому голову. — Також наєчє для ірєвї, в повєстї з ним вєлєвєний гумєрїстичний скєлєнєчє. — Заклєнєтєвєний Кочубєй гєтєчєнєсь примєтєтє гєтєманє вїгудєє: „Гєспєдї, чї мєв тї колєї гєтєманє в гєстєх“?

Обстанєкє його вїмнєтє свїдєчєлє про бурє-лєвє його мїнєчє. Пєнїчєрє, збєрєчє — „булє чє-

пєбї живї свїдєкї його молодих лїт, пєбї лицєрський дїєрїє, лїсєнєний не ним, а рукою неспокїєного жїтєя“ — В вїмнєтєй його зєрєтєвєтє нашу увагу тє сєнєчє в фрїзї: на одїєй з нїх Бєкї в вїшнєнїєй сєрєчїє з лєвїком в зєбєх — сїдєтє на бєчї і гєстїєтє лєвїєй гєрїєкоє. Над нїм нєпїсєно: Чоловїк не свїєнїє, бєлєш вієра не вїєтє“. Пєрєвєдє, бєлєш козєцьєй нєтєрєфїєлєй і бїлєшє вїєнїєтє. На другєму полї змєлєвєний лєдорєвїєй козєк, що злєвєлєбєє і вєлє, як кулєком по голєвї гєнїє, то вєє, — у повнїєй збєрїє тє щє нє тєкомєу конї, як змїєй і того козєкє москєль у лєпєх на арєнє вєдє. А пїдпїсєно: „Здорєвїєй мєдвїдє“, так кїлєчє в нєсї. Таким мєдвїєм вїхєдїтє відєкє й сєм Кочубєй. Також і слєдуючє сєнєчє торкєєтєся його на трєтємєу полї — жїночєка — молодїчєка, повєнєцєує, крєгуєлєчєчє, хоч вєдї до нєї вєпїєчє, тєкє мїлєнєчєка, тєкє солодєнєчєка, нї бїє чє лїєчє і цєрєкї пїєлє свєтєго прїчєстєя вєрєдєлє, тєкє своє суєтєлєвєтєго пєдрєгєа зє аус, тє щє лєвєю рукою в пєтїєлєчєю штєвєхє, щєбї з шїєчєко до дому пєсїєшєчєсє. А туд зновєу пїдпїє: „Жїєчєка пєтїє лєбє, покї не вїєчєє зє чєбє“. — Мїстєчє, який прєбєвєлє у Кочубєй, добєрє пїдлєгєчєує характер своєго гєспєлєрє, або іншїмї слєвєми нєлєчєчє: пїєсьмєнєчєкє дєє нєм пєдєтєує лєкєстрєчєю Кочубєєвєгоує характеру.

Чудєлєчєчє, довїрєного гєтєманє, нєзвєло лїєчєрєм „Бєз скєзє і змєзє“. Вїє є зрєзком вірності Українї і її вєлєкєвї. У нєго сємє злєвєлєсє обрєє Мотрїє з обрєєком Українї, бєгєтєй, нєкє вєїх вєбєлє до сєбє: тєму й крєвєвї свєтї вїшлє до нєї. Однєчє вїє сєнтїємєнтєлїстє; зї адїєчїлєми москєлєчєми, дє вієрєдєує нєзлєвєлєко уєнїтї збєрїє, вїє бєтєсь нє зє лєкєчє. Зє тє, що його козєкї бїлєчєє з козєкєми Кочубєй, вїє зємїєчє покєрєтє, щє нєдєрєжє ІХ мїєтєчєєкоє.

(Продовження буде.)

Збори порішили розпочати періодичне бібліографічне вивчення, а покищо увійти в зв'язок з одним з часописів, щоб лаяти постійний бібліографічний відділ; порішено вислати привітання українським бібліографічним товариствам в Києві і Празі. Високе установлене 2 год. річну згадку 10 год. На збори являлись привітання від „Гуртка прихильників книжки при Т-ві „Українська Студентська Громада“.

Перші сходили членів відбулися в четвер 18. квітня в год. 6. вечером в гімназії СС. Василюк, худ. Дзугота, з порядком: 1) Матеріал давньої книги, реферат д-ра І. Савицького, 2) комунікати членів.

Союм і енуціяція маршалка Пилсудського.

Енуціяція марш. Пилсудського, який є міністром військових справ, вразила більшість союму, яка має в своїх руках президенту союму. Уст. 11. союму, регуляміну каже, що завданням маршалка союму є дбати про честь і права союму, виступати союму на зовні та старатись, щоб діяльність, переданої союмові, не звалювало. З того виходить, що коли союм замкнений, боронити його честь має його маршалок. На основі 56 уст. поодинокі міністри відповідальні парламентарно та конституційно перед союмом. Коли сесія замкнена, послі форм. не можуть зайняти становища до уряду. Однак на основі 25 уст. конституції президент держави зобов'язаний на домагаючи 1/3 послів (148) скликати союм до 2 тижнів. Досі теперішній союм цими своїми правами не користувався.

Ці права союму пригадає конс. „Дзень Польскі“. В посольських колах застановляються, що значить ця пригада.

Хоч союм замкнений, в понеділок оживився. Пришли майже всі провідники союму. Клубів. Головною темою розмов була енуціяція марш. Пилсудського. Вечером відбулися наради в союму. Клубах, потім провідники пішли до кабінету марш. союму Дашинського. Перебіг нарад поки-що держать у тайні.

Конфіскація за коментарі.

„Вечур Варшавскі“ (веч. вид. АВС) сконфіскований за подання коментарів до останньої енуціяції марш. Пилсудського.

Голоси преси.

„Дзень Польскі“ (орган Радзівіла) пише про енуціяцію марш. Пилсудського м. і. таке: Зі статті цієї виходить, що відношення марш. Пилсудського до союму стало ще безоглядніше і кричущіше. При такій оцінці союму та послів нема жови не лише про співпрацю, але навіть про згд. поправне співжиття між марш. Пилсудським і союмом. Не виключено, що на чолі кабінету стане марш. Пилсудський. Як розуміє марш. Пилсудський завдання будучого уряду, видно з його заів, що не дозволи би зібратись держ. трибуналові, який має судити мін. Чеховича. Нині годі вже сумніватися, до чого змірятиме новий уряд і яке буде його становище до найв. державних справ. „Курер Варшавскі“ (орган симпатиків НД) обговорюючи енуціяцію марш. Пилсудського, каже, що такі виступи не приносять державі користі. „Газета Варш.“ (НД) сконфіскована за передовицю „В обороні поваги держави“ та за резолюції, ухвалені на засіданні нач. ради партії. В АВС (теж орган НД) цієї резолюції (дещо змінені) не сконфісковано. Сказано в ній: „В справі енуціяції міністра військових справ п. а. „Дно ока“ нач. рада народової партії висловлює погляд, що з огляду на зміст і форму не вимагає відповідальний цілий уряд“.

„Роботнік“ пише, що ППС не злякається погроза та заявляє, що марш. Пилс. не має біля себе відної людини з цивільною відвагою та щирим привязанням.

Поворот марш. Шиманського і віцемарш. Глівіда.

Дня 9. квітня вертає до Варшави марш. сенату Шиманський з святоїної відпустки. З ним вертає з Парижа віцемарш. сенату Глівіда. Парламентарна агенція азначає, що урядові чинники метерозливо вижидали повороту сен. Глівіда.

Ген. Сосновський амбасадором при квіриналії

В повіт. колах кажуть, що ген. Сосновський відіде до Квіриналу в характері амбасадора, бо польське посольство залучують перемінити в амбасаду.

Балтійська монархія.

З Риги прийшли вісті, що монархісти балтійських держав поставили створити союз, якого метою булаб зміна конституції в монархістичному напрямку. Заявленням союзу булоб

створити нову державу Балтія, в якій склад увійшлиб: Литва, Латвія і Білорусь. Як кандидата на престіл нової держави називають передовсім шведського князя Бернадота.

По широкому світі.

Рада Ліги Націй збереться в Мадриді 10-го червня.

Новий австрійський кабінет буде утворений аж на другий тиждень.

Гінденбург, що нездужав грипою, почав урядувати.

Готова американ. делегація на конференції репараційних знавців Юнг поставив внесок, щоб Німеччина сплатувала свій репараційний довг у 37 роках: дві сплати річно по 1,700,000,000 марок, три сплати по 1,900,000,000 і 30 сплат по 100 міль марок.

Муссоліні пробує порозумітись з Чемберленом, чи Італія не могла би ввійти до союзу Англії та Франції, ще й приєднати до нього Німеччину.

НОВИНКИ

— До наших інституцій, товариств і приватних осіб у краю і за кордоном. Наша редакція дістає щодня різні поклики, заяви, справоздання та оповістки з проханнями помістити їх у часописі і то безплатно з огляду на вагу праці згаданих там інституцій, товариств, організацій або громадянські заслуги приватних осіб. Тому, що на цьому тлі приходить невпинно до непорозуміння з авторами таких дописів, статей і комунікатів, подіємо до відома, що всі цього рода „звіти“, „повідомлення“, а навіть статті, які мають по суті рекламому мету, чисто діловий інтерес чи особисті інформації належать не до редакції, а до адміністрації і що вони можуть бути поміщені виключно за оплатою. Редакція може поміщувати безкорисно тільки такі статті та інформації, які мають загально громадське значіння, а при цьому цікавлять увесь наш загаль. Численні, зовсім оправдані нарікання читачів, що в часописі є забагато нецікавого, сухого матеріалу, є саме наслідком того факту, що ми надто часто приневолені містити та рекламувати безплатно працю різних наших установ, а навіть приватних осіб, які не хотять розуміти, що ніде в світі преса не має і не може мати таких обов'язків.

— Що думає собі зима? Погода стає в нас з дня на день шораз більше буденною темою розмов, такою-же настирливою, як напир. у Лондоні, де на рік в півтретя місяця сонця. Норій сніг в останніх трьох днях перейшов у численних місцях у метелики і завів дороги та залізничні шляхи. Мороз чергується з відлигою. Свігн не явище локальне. В Італії, Франції та Швейцарії прийшли вони після весняної температури. У східній і середній Франції 5 і 6 степ. холоду. У Швейцарії удвоє і втроє стільки. Метеорологи в розпуді. Іхні прогнози розвіває найближчий вітер. Що ми думаємо собі про метеорологію та зimu цього року всі знаємо. Але що вона собі думає?

— Епідемія менингітис. Міський відділ здоров'я звертає увагу, що у Львові є кілька випадків заваження мізкових опон і тому пригадає, що про кожний такий випадок недуги треба негайно повідомляти особисто, листово або телефонічно (ч. тел. 23—49). Відділ боротьби зі заразливими недугами, пл. Місionarська 2.

— Бійки у Делятині. У Делятині прийшло до сутинки між місцевими жидівськими населенням і християнським. Предметом непорозуміння була площа, яку громада призначила під будову захисту для християнських дітей, а згодом для жидівських. На площі, де стояв барак з 14 жидівськими родинами, поставив хтось уночі два хрести. Коли ці хрести жиди знали, християнське населення почало на це реагувати активним виступом. Після незначних сутинок, непорозуміння зліквідували.

— З нашої фільмольотії. У доповненні до нашої новинки з дня 2-го п. м. повідомляють нас, що Українська Академія Наук у Києві вибрала крім д-ра В. Сімовича, ще двох галицьких українців дійсними членами „діалектологічної комісії“, а саме д-ра Івана Панькевича, гімназійного вчителя в Ужгороді, що займається досліджуванням наших закарпатських говорів і д-ра Івана Зілинського, проф. Ягеллонського університету, який є також членом „язикової комісії“ краківської Академії Наук і членом „Міжнародного товариства для експериментальної фонетики“, основаного 11. квітня 1928 р. на першій лінгвістичній конференції в Гаазі.

— Що може любов? 21-літній львівський мельник Е. Янішевський так закохався в Ст. Мікльшов, що коли вона заявила йому, що не хоче його знати, бо любить іншого, почав їй погрожувати помстою, його почування стало так сильне, що він вибачив своїй дівчині дитину і хотів із нею женитись проти її волі. Мікльшівна подала його

в суд за погрози, що вже її і тепер палкий любов пересидить 4 міс. у холодній клітці.

— Страшна залізнична катастрофа. Черновецький „Час“ подає докладний опис страшної залізничної катастрофи у Ромулі: На станцію Бобов заїхав поїзд з нормальною швидкістю. Нагад первернувся напатажний він і один вагон з-ої кда си. За ними перевертались всі інші вагони та розторщувались. Гора румовиш була покрита влнкою масою миса. Було чути крики, зойки та стоги. Вночі прибули помічні поїзди в почала ся рятункова акція. Причиною катастрофи було але наставлення стрілки зворотини. Стрілочник Таркану і його помічник зникли без сліду тому, що завинили катастрофу. Звід румовиш витягнено до тепер 27 трупів і перевезено до лічниці 100 ранених. Докладного числа убитих не можна ще ствердити, бо військо, яке очищує лінію, не пскінчило ще своєї праці. На місці катастрофи відбувались надзвичайно зворушуючі сцени, коли жінки розпінзавали своїх мужів, ботки синів. Багато було таких, що не могли пізнати своїх рідних. На місці катастрофи приїхав міністр залізниць Адепра.

— Річні вістки. У Сальоніках убили голову грецького пресового синдикату Кангаріса, що мав великанський вплив на всю пресу в Греції. — На Єрусалим нападає від місяця потайна бандитська організація „Чорна рука“ і грабить багаті: досі поліції не вдалось її вистежити. — Міжнародний союз денікварів підготував новий орган: генеральний трибунал для поладжування професійних конфліктів. — Болгарський король є в Берліні. — В американським стейті Вісконсін борви знищив доми, дерева та засіяв на просторі 50 миль; є 30 убитих і 50 ранених. — Останні вибори президента Спол. Держав коштували 17 міль дол. на підставі офіційної статистики. З цього виходить, що ціна кожного відданого голосу була під доллара.

— В Криму викопано стоянню готів. В околицях містечка Алушта на південному березі Криму спеціальна археологічна комісія викопала руїни міста, яке збудовано, як гадають учені, в 5. столітті після Христа, себто в тому часі, коли Крим був під владою готів. Відкриті руїни займають простір у 80 тисяч квадратних метрів. Гадають, що це руїни столиці кримських готів, яка називалась Ескікермеце.

— Здоров'я президента. Кажуть, що ніхто в світі не має стільки праці, що президент Злучених Держав. Приймає тисячі „клієнтів“ і розмовляє з ними, дає їм тричі в рік стискати руку десятками тисяч громадян — уже для такої фуяції більше пригожий був би боксер, як політик. Тігар президентської праці зламав Вільсона і Герлінга. Але Кулідж не дався. Покидаючи Білий Дім, він сказав, що вибрався бодай одним, а саме, що був найздоровіший з усіх 30 президентів. Президент Гувер сильний і здоровий чоловік, але його дождає знову велика праця і неолна журба та відповідальність. Сенатор Ковіленд, лікар з Нью Йорку, відвідав президента в Білому Домі і звернув його увагу, що там затепло. А тепло шкодить здоров'ю. Лікар Білого Дому знову радить президентові Гуверові щодня ранком виходити до саду на годину або бодай пів години проходу, щоб удержати фізичну силу і справжність.

Мороз і спека.

Замкнення залізничного руху.

В усіх польських заліз. дирекціях паде сніг при кількох степенях морозу. У львівській дирекції залізниць далася в знаки снігогоння. Відтинок Воля Митова-Тісна замкнено для залізничного руху. У виленьській зал. дирекції замкнено залізничний рух на шляху Оранчичі-Пружани. В Закопанім нова верста снігу доходить до 1 м. Залізничний шлях між Хабівкою і Новим Торгом засніжений. В горах сніг сягає 2-3 м. В Нью Йорку та Вашингтоні температура в неділю підскачила до 30 ст. Ц. В Шیکاго спека. День 6. квітня був там найгорячіший від 56 літ.

Зі спортового життя.

Змагання за мистецтво Ліги.

Кім поданих у нас зчора, відбулися в мун. неділю ще змагання в Королівській Гуті „Руху“ проти „Варті“ з вислідом 2 : 0 (0 : 0) в користь „Руху“. З 13 лігових дружин ще тільки львівська „Погона“ і німецький І. Ф. Ц. не розіграли ніяких змагань. З 7 лігових дружин, що розіграли вже по два змагання, адобув усі чотири пункти одиникий „Рух“ у Вел. Гайдуках.

Окремо відмітимо двоциферну поразку львівської А-класової „Лехії“ в тов. змаганнях з „Погоною“ 11 : 1 (8 : 0), при чому одиникий ворота для „Лехії“ адобув український грав Крук. Незлі гороскопи для „України“, яка змагатиметься в цьому сезоні з „Лехією“ за мистецтво А-класи.

За кордоном.

Міждержавні змагання Австрія-Італія у Відні, що закінчилися виграною Австрії у відомості 3 : 0 (3 : 0), стигнули на площу „Гоге Варте“ 60.000 платиних виднів. Ворота здобули: Горват (2) і Весселі. Ентузіазм виднів великий, бо сили обох вибраних дружин були невеличкі.

В Загребі (С. Х. С.) відбулися в неділю два більші змагання: „Спарта“ (Загреб) — „Граджанський“ 2 : 0 і „Конкордія“ — „Кроатія“ 3 : 1.

Поділ А-класи на дві групи.

Розгравки А-класи, яка складається з 12 клубів, з того 6 провінційальних, розподілено на 2 групи. В групі, в якій грає „Україна“, є Ресера і Гакоат зі Станиславова, Погонь зі Стрії і Лехія та Чорні П. зі Львова. В другій групі є Ресовія (Ряшів), Польонія (Черемішів), Янина (Золочів), Гасмоней, А. З. С. і Погонь П. (Львів). Після переведення розгравки відпадує з А-класи 3 клуби, а вийде 1, при чому ні Чорні П. ні Погонь П. не можуть навіть при найгіршому для них висліді азетити до Б-класи, бож це резерви лігових дружин. З уваги на те ситуація „України“ в цьому сезоні буде дуже тяжка. — В останній хвилі повідомляють нас, що в розміщенні клубів в обох А-класових групах можливі ще деякі зміни.

Біг навропстєць.

В неділю дня 14. квітня 1929 року відбується перший весняний біг навропстєць Спорт. Тов-а „Україна“ з нагородами. Зголошення до бігу приймає в Академічному Домі тов. Веркола по-дня між 1—3 год. пополудні. Виймово можна буде аголоситись ще годину серед бігом. Траса вносить 3 км. Початок: год. 11. передпоуднем. Старт і мета на площі Сокола-Батка.

3 музики.

Академія в 5-ліття Українського Педагогічного Інституту в Празі.

Дня 30. І. ц. р. святкував Високий Український Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова в Празі п'ятиліття свого існування величавою академією, у склад якої увійшла і концертна частина.

Академію відкрив мужеський хор (з фортепиано) відспіванням „Gaudeamus“, в управі, в якій цей гимн співається на Великій Україні, непомітний місцями до — польонезу.

Всім за цим відспівав мішаний хор Н. Нижанківського „Гей не дивуйтесь“. Ця річ, написана до слів Драгоманова (вняток із його вірша „Поклик до братів-славян“) на 30-ліття смерті великого емігранта (р. 1925), носить у собі припорошення композитора до тогочасного хору У. П. Інституту; це твір без спеціальних аспірацій дати щось нового, зі злогою неабгагливою гармонією, з проглаголюючою архітектонікою (А, В + С), А). Твір звучить добре, хоч має місцями трохи за високої партії поодиноких голосів, що при менше численному хорі (як було при цьому виконанні) не дає той імпульсності (головно в А), яку старався композитор видалити в партитуру. Головний мотив, запозичений у знайї пісні „Гей не дивуйтесь, добрий люди“, легко всюдї пізнати, хоч композитор зміною його варіаційною технікою, відповідно до потреби тексту.

Другу частину свята (після перерви) виконала амальюна музика.

Віра Березовська (асистентка У. Пед. Інституту) заступила в останній хвилі хворого Н. Нижанківського. Грала Шумана „Kreisleriana“, хоч це річ сучасно-інтимного характеру, яка тяжко находити дорогу до слухача із „широкої публіки“, в знаменитій інтерпретації п. Березовської вона стала зрозумілою всім, хто слухав.

Ніна Дяченко (лектор Інституту) відспівала дві пісні Дяченки (до слів помершого студента Інституту, поета Юрія Дарганана). Дяченко модерніст у добірї виразових середників, як і в розумінні відношення музики до тексту. Його пісні — це абсолютна музика з підложеним текстом, де зміст тексту є „напрямком“ композиції. Шкода, що так різко стрічається в концертній салі із цими тала новитими й цікавими спробами цілком оригінального (принаймні у нас) муз. виразу. Пісні Дяченки роблять глибоке враження. П. Ніна Дяченко співала поправно і зі зрозумінням річ ш невеликі твори.

Кіска (майстер скрипкової гри, лектор Інституту) відіграв бездоганно одну частину І-ї рогової сонати. Мабуть фізична неадаптованість (спина при горанні 38 і піз) не дала йому розвинути всіх добрих сторінок його уміння, до яких ми звикли з його попередніх виступів.

Б. зост. аспіранта Української Держ. Канц. і доцент Інституту Росиневич-Шуровська

випровадила всі хоральні точки програми. Її становище як мистця-виконавця було багатоглибше, ніж інших виконавців, тому, що її інструмент-хор не міг дати того, чого від нього вимагала хоральна програма свята. Тому п. Р. Шуровська обмежилася в більшості до академічного передання творів, якими диригувала. Завдяки знавї відтворити виконувани твори по можливості по бажанням даного автора, вийшла кантата З. Лиско зрозумілою для всіх. А кантата дуже трудна — не стільки для виконавців, як і для тих слухачів, які не мали нагоди звикнути до новіших виразових засобів у музиці.

У. П. І. в Празі поставив собі в дивизі творчість. Творчачи сам нові здобутки в царині української науки і педагогії, спонукує всіх, хто має якубудь відомість до Інституту, до творчості в різних ділянках нашого психофізичного життя. Цього духа творення чогось нового найбільше було видно на тих публічних святах, у яких брав участь музичний відділ, чи як цілість, чи тільки даючи поодинокі „сиди“. Коли поминали концерти з рефератами чисто історичного характеру (Сметана, Фібіх, Бетовен, Шуберт, Лисенко і т. д.), то не було ні одного свята „з музикою“, де не виконали нової композиції українського автора. На цей раз виконали „кантату“ на п'ятиліття існування Інституту до слів Б. Гомзини (д-ра У.В.П.І.), яку написав хор на мішаний З. Лиско (д-р філософ., абсолюта консерваторії і лектор У. П. І.).

Величавий тайр, що оспівує постійну тугу нашого українського студента за рідною „alma mater“. Доля викинула його із шкільної лави і атиснула в руки зброю. Але й у полі він хоч у думці співає „Vivat alma mater!“ Після програної боротьби, розбитий на тілі і душі скатається — мріє про „альма матер“. А коли йому простяг помічну руку „чеський брат“ — він завзято, вперто „кладає цеглину до цеглини“, щоб збудувати храм рідної науки і крикнути цілому світові „Vivat вічна альма матер!“ І переповідає Лиско все те у своїй великій поемі в тонах. Новими звуками амальюнує нового немірушого духа нашого народу. Постійним канонічним веденням же не вперед свої голоси — немов ту н о в у думку нових людей нашої нації. То знов зупиниться на моментах, коли „все укрила глупа ніч“ — упертим подвійним каноном, чи солдовими жіпцінами, хрустально чистими голосами заговорить про братню поміч, щоб, додавши в широкорозлогому акорді (А-дур) мужеських голосів, заспокоюче заспівати про те, що „збудились душі молоді“, які, веднавшись у будуванні, пішли разом, поки не закричали з повних освободжених грудей: „Vivat вічна альма матер“ в останньому акорді!

Лиско йде новими шляхами в нашії вокальний музиці. Ця річ написана з великим розмахом, з поглибленим і унагадженним думок, вложених в чудову поезію Гомзини, так, що просто не хочеться вірити, що „кантата“ писана „на замовлення“. Одинока недотача цього твору лежала в тому, що інструментальний парт композиції, який не тільки органічно зв'язаний з цілістю, але місцями є головним виразником ідеї музичного твору, не міг „вийти“ в одному інструменті (фортепіані), а вимагав маси — великої оркестри. Через те і в композиції кілька т. зв. „недотягнень“ у музичних картинках, головню інструментального складу, чого не було, якби Лиско зразу написав це для оркестри, якої барвистість сама була би спонукала автора до розширення й розвинення деяких місць.

Н. Нижанківський.

Справлення похибки.

„Дно ока або враження хорої людини з бюджет. сесії в соймі“.

Другий відсоток вчорашньої статті під повишим написом має починатись так: „Маршал Шлудський у часі останньої своєї недуги пережив такий момент, коли лікарі рішили прослідити йому *дно ока*. Це його дуже абентежило і настрашило, бо думав, що *дно його ока* будуть дотикати якимсь металевим апаратом, або пальцями. На ділі показалося, що ціла операція просліджування *дна ока* зводилася до спрямування хорого ока в один пункт апарату, подібного до фотогр. апарату, в темній кімнаті. Отже саму собою просту і несложликову операцію лікарі назвали чомусь дуже страшно, і то так страшно, що це пагання неперотрібно паіку на пацієнтів. Таке саме *дно ока* є й у діяльності сойму, а саме: Держаний Трибунал.“

Так має звучати початок цієї статті. Зіпсувався він при коректі, в часі ранішого складання, де в посіпху розсидано склад при лозанні, а потім його ні слід не провїрено. Наші читачі тому вибачати нам те, що початок статті вишшом лено неясним з неаполумідом.

Жертвуйте

на оселю робітників пера!

Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка у Львові зв'язалося на спільний крок: воно купило площу в готовому мурованому хатку в Якимі (біля зал. зупинки Камінь Добуша) з метою створити там літню і зимову оселю для робітників пера, що потребують підтримки для свого здоров'я. Хата з 6 кімнат і 1600 сляневою площею коштуватиме до 3.500 дол. Товариство підписало вступний контракт, заплативши частину цієї суми, а решту цінї купна має заплатити на протязі квітня 1929 р.

Вам, здається, відомий стан сучасного українського письменства та доля наших робітників пера. Ні наші письменники, ні журналісти не в силі жити зі своїх гонорарів.

Те єдине, що залишиться колись майбутнім поколінням, як слід нашої сучасності — друковане слово, нині у нас знехтоване і родиться в дуже важких умовах. Ніхто не думає нині над поправою долї робітників пера.

Товариство письменників і журналістів ім. І. Франка хоче дати їм боляй скромний захист, де вони раз у рік могли би відпочити та зміцнити свої сили й нерви.

Може би оселя стане засновком нового осередка, який об'єднає письменників і журналістів різних напрямків і світоглядів і спричиниться до розбудження живішого культурного руху в Галичині.

Почни зроблений. Намі інституції склали поважніші жертви на купно згаданой оселі. Звертаємося оцим до Вас Громадяни, яким не байдужа наша література та преса, а проханям, причинитися яким більшим датком на згадану ціль.

Жертви пересилати на книжечку ч. 1141. „Земельний Банк Гіпотечний“ у Львові, вул. Підвазе ч. 7., або до адміністрації „Діла“ Ринок ч. 10.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Д-р Костя Кисілевський: *Методика правописних і словесних вправ*. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учит. авання. Станиславів 1929. Накладом автора. Стор. 136, ф. 16^р.

Д-р Kazimierz Bartel: *Wykresy niektórych danych statystycznych, odnoszacych się do życia gospodarczego Polski w latach 1924—1928*. Warszawa 1929. Nakładem Prezydium Rady Ministrów. Stor. 60, ф. 8^р.

Д-р Т. Г. Масарук: *Про етику й алькоголізм*, за дозволом Автора переклад із чеської мови М. Чайковський. Ціна 80 сот. Рогатин 1929. Накладом „Союзу Протиялькогольних Гуртків Молоді“. Stor. 33. Ф. 16^р.

Д-р мед. Роман Гоцький: *Протиялькогольний Плевсцит*. Львів, 1929. Накладом ред. „Ми Молоді“.

ЖУРНАЛИ:

Життя і Право, вістник теорії і практики. Львів, січень 1929. Ч. 1. Р. II. Зміст: Розправи: Питання про правність т. за фактичного шлюбу на Україні, проф. Володимир Бошко. Околиці (округи) копних судів XVI—XVIII. вв. на Україні, проф. Андрій Явозіт. Замітки до нового закону про поступовання карне, д-р Е. В. Давидж. Станові справи. Для оречення дисциплінарї проти адвоката. Карні оборони в справах протидержавних і протинаціональних, Л. Г. Юдинатура: Оречення найв. трибуналу адміністраційного. Юдикатура ексекуційна. Організація Судівництва: Обійми президента львівської апеляції, подав д-р О. Надрга. Бібліографічні записки. З життя наших установ. Stor. 60, ф. 8^р.

Більшовик України, політико-економічний журнал П. К. КП(б)У. Харків, березень 1929. Ч. 5. Р. IV. Зміст: Передова. Партія в боротьбі з правим ухилом. І. Харченко — Класова боротьба за умов непу та праві й „ліні“ абочення в партії. Ф. Глаубауф — Права КПН. На шляху до соціалістичної демократії. А. Гай-КПН. На шляху до соціалістичної комуніст. О. Нурінов — Хлібоаготівлі й постачання населення. С. Мінаєв — Приватний капітал у народній. До нього господарстві України. Гнат Бриль — Диктатів зради в КПЗУ. М. Войткевич — Страйкова боротьба в західній Європі. Критика й бібліографія. С. Бараняк — „Літопис Революції“. Stor. 111, ф. 8^р.

Вісник літератури — мистецтво — критика. Львів, березень 1929. Ч. 3. Р. II.

Світ Дитини. Львів, квітень 1929. Ч. 4. Поступ, вістник літератури й життя. Львів, квітень 1929. Ч. 4. Р. IX. Зміст: М. Гнатюк: Варіанти на тему з Клябука. А. Кудзюк: Близько. Я. Кудзюк: Пам'яті

